

Activiteiten 2023

Infobulletin

Publicatie van het tweemaandelijks infobulletin (op papier en per post). Vanaf het begin van de jaren '80 tot einde dit jaar bereikten we nummer 195.

Digitale INFO BRIEF

In de loop van 2023 hebben we 47 digitale info brieven verstuurd.

Ontmoetingen

- + Ontmoeting met Bernardo Caal Xol en zijn 2 dochters in Brussel (oktober)
- + Ontmoeting met een bestuurslid van de partij 'Semilla' in Zele (november)
- + Ontmoeting met functionarissen van Buitenlandse Zaken/België over de toestand in Guatemala in Brussel (in het kader van EU-LAT Netwerk.) (21 november)

Assisenproces:

- * Aanwezigheid gedurende enkele dagen op het Assisenproces in Leuven (4 tot 14 december) tegen vijf Guatemalteekse oorlogsmisdadigers, verantwoordelijk geacht voor de moord/verdwijning van drie Vlaamse missionarissen (Walter Voordeckers, Ward Capiou en Serge Berten) in de jaren '80-'83
- * Mijn getuigenis (op 7 december) tijdens het proces.
- * In dat kader getuige Ricardo Falla S.J. en antropoloog begeleid en gehuisvest.
- * Ook getuige Rafael González van CUC begeleid tijdens zijn verblijf in Brussel.

Europees netwerk van Oscar Romero Comités (SICSAL)

- * Wij namen deel aan de digitale vergaderingen in het voorjaar en in oktober van het Europese netwerk van Oscar Romero Comités.
- * Deelname aan de *life* bijeenkomst in juni in Madrid.
- * Naast het Europees Netwerk van Oscar Romero Comités houden we drukke relaties met het internationaal netwerk SICSAL op peil.
- * We stuurden 5 'Cartas Circulares' (Omzendbrieven) naar het internationaal netwerk SICSAL, waarbij we informeerden over het politieke lobbywerk, vooral bestaande uit het ondertekenen van oproepen, open brieven, communiqués, enz... (in naam van het Europees Netwerk van Oscar Romero Comités) die schendingen van de mensenrechten in Latijns-Amerika aanklagen.

EU-LAT Network

- * Wij blijven onze groep 'Solidair met Guatemala' en het 'Europees netwerk van Oscar Romero Comités' (SICSAL_Europa) vertegenwoordigen in het EU-LAT-Netwerk (met secretariaat op de kantoren van 111111 in Brussel.) EU-LAT Netwerk spitst zich toe op lobbywerking in de richting van de Europese Unie (vooral de Commissie en het Parlement) in verband met de relaties met Latijns-Amerika en de Caraïben.
- Onze deelname aan de digitale Algemene Vergadering in juni.

*** 'Werkgroep - Guatemala' van EU-LAT Network**

- + EU-LAT Network heeft verschillende werkgroepen. De 'Werkgroep Guatemala' bestaat uit enkele leden van de 'Werkgroep Verdedigers van de Mensenrechten' en daarnaast van NGO's in Guatemala (o.a. van FONGI = een netwerk van westerse, vooral Europese NGO's, die een

vast kantoor met coöperanten in Guatemala hebben, zoals bijvoorbeeld Broederlijk Delen voor België).

+ Verschillende digitale vergaderingen: hoofdzakelijk afspraken in verband met de verkiezingen in Guatemala.

+ We gaven adviserende info door aan de waarnemingsmissie van de Europese Unie bij de nationale verkiezingen van 25 juni in Guatemala. We stuurden tot tweemaal toe een communiqué naar het Europees Parlement in verband met de situatie die in oktober meer en meer begon te lijken op een 'technische staatsgreep.'

+ We ontmoetten Geraldina López (advocate van magistraat Virginia Laparra - onrechtmatig gevangen gezet door de corrupte regering)

PBALC

Op Belgisch niveau proberen we, daar waar het past, de situatie van de mensenrechten in Guatemala op de agenda te zetten in het 'Belgisch Nationaal Platform Latijns-Amerika en Caraïben' (PBALC).

*** IIIde Topontmoeting Europese Unie en CELAC**

Een van de belangrijkste activiteiten bestond erin invloed uit te oefenen op de Belgische autoriteiten in verband met de IIIde Topontmoeting in Brussel (17 en 18 juli) van de staatshoofden van de Europese Unie en CELAC (Latijns-Amerika en Caraïben).

Naast de Top van de staatshoofden organiseerde een coalitie van vakbonden, NGO's en solidariteitscomités een alternatieve Topontmoeting. Ter gelegenheid van die Top ontmoetten we een delegatie van een tiental Guatemalteken die bij die gelegenheid naar Brussel kwamen.

Activiteiten met andere organisaties

+ Guatebelga

*** Quetzalprijs**

* Vanaf juni werkten we nog enkel zijdelings mee met Guatebelga, daar waar we concreet een meerwaarde kunnen betekenen.

* We werkten mee met het aandragen van kandidaten voor de QuetzalPrijs 2023.

* We droegen bij tot de voorbereiding en de begeleiding van de overhandiging van de Quetzalprijs aan magistrate Virginia Laparra. Maar aangezien zij in de gevangenis zit, is het haar echtgenoot die in Leuven de prijs in ontvangst nam.

*** Belgische rechtszaak tegen Guatemalteekse oorlogsmisdadigers Leuven December 2023**

* We werkten mee met het lokaliseren van getuigen uit Guatemala die opgeroepen werden door de Belgische justitie om deel te nemen aan het proces in december dit jaar tegen Guatemalteekse oorlogsmisdadigers die verantwoordelijk gesteld worden voor de moord/verdwijning van Walter Voordeckers, Serge Berten en Ward Capiou.

De slachtoffers van CICM

* Conrado de la Cruz, Filippijns lid van CICM en pastoor van Puerto San José, ontvoerd en verdwenen op 1 mei 1980.

- * Walter Voordeckers, pastoor van Santa Lucia Cotzumalguapa, vermoord op 12 mei 1980.
- * Seminarist Eduardo Capiou, begeleider van de basisgemeenschappen en boeren van de boerenorganisatie CUC - later lid van de EGP - vermoord in oktober 1981.
- * Seminarist Serge Berten, begeleider van de basisgemeenschappen en boeren van de CUC - later lid van de EGP, ontvoerd en verdwenen in februari 1982.

In 2001 besloten de familieleden een rechtszaak aan te spannen bij een Belgische onderzoeksrechter tegen de verantwoordelijken voor de misdaden tegen hun bloedverwanten.

Guatabelga, een groep van aanklagers en hun families, werd opgericht.

* In 1996 werd een eerste reis naar Guatemala ondernomen, met de steun van het toenmalige Belgische Ministerie van Buitenlandse Zaken en de gemeente Menen, de geboortestad van Sergio.

* In 1998 vertrokken we met familieleden en begeleiders uit Guatemala om bij de autoriteiten te informeren naar de omstandigheden van de drie Belgische missionarissen.

In september 2005 stuurde de Belgische justitie een rogatoire commissie naar Guatemala om de omstandigheden van de drie Belgische missionarissen te onderzoeken.

Op 10 november 2023 werd de tenlastelegging bevestigd door de Kamer van Inbeschuldigingstelling, waarna de zaak werd doorverwezen naar een juryrechtbank in Leuven.

De vijf verdachten worden nu wereldwijd gezocht door Interpol voor aanhouding en uitlevering aan België.

Tegen wie werd het aanhoudingsbevel uitgevaardigd?

- Guevara Rodríguez, Ángel Anibal: de toenmalige minister van Defensie van Guatemala.
- Álvarez Ruiz, Donaldo: de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken van Guatemala
- García Arredondo Pedro: het toenmalige hoofd van commando zes van de nationale politie
- Lucas García, Manuel Benedicto: de toenmalige chef van de generale staf van het Guatemalteekse leger
- Callejas y Callejas, Manuel Antonio: het toenmalige hoofd van de afdeling Inlichtingen van de Generale Staf van het leger.

Op het eerste gezicht lijkt de Belgische zaak beperkt omdat het enkel over Belgische slachtoffers gaat.

Maar het gaat over de context in Guatemala, dus tijdens de jaren van onderzoek heeft de Belgische rechtbank ook aandacht besteed aan Guatemalteekse slachtoffers van het gewapend conflict. Zij zullen ook de nodige aandacht krijgen tijdens het proces.

Het proces vond plaats in Leuven van 4 tot 15 december 2023.

In de aanklacht richtte de openbare aanklager zich op vijf leiders van het politieke en militaire apparaat van Guatemala in de jaren '80, die beschouwd kunnen worden als de intellectuele verantwoordelijken van misdaden tegen de menselijkheid.

Er waren ongeveer 20 Belgische en Guatemalteekse getuigen opgeroepen door de Belgische justitie. Ikzelf trad ook op als getuige.

Geen van hen was fysiek aanwezig of vertegenwoordigd en het proces vond plaats in hun afwezigheid, gerechtelijke procedure die voorzien is in overeenstemming met de Belgische wetgeving. De strafrechtbank veroordeelde hen allen tot levenslange gevangenisstraf en beval hun onmiddellijke aanhouding. Het veroordeelde hen ook tot het betalen van gerechtskosten.

Aangezien een aanklacht van gedwongen verdwijning moord technisch gezien uitsluit en het lichaam van Serge Berten nooit gevonden kon worden, werd de aanklacht van moord op Serge uiteindelijk niet bevestigd door het Strafhof en resulteerde technisch gezien in vrijspraak op dit punt voor alle vijf verdachten. Callejas y Callejas werd vrijgesproken van de moord op Walter Voordeckers omdat niet voldoende bewezen kon worden dat hij op dat moment al in functie was.

Het proces zal hebben bijgedragen aan het herstel van de eer, erkenning en waardering van de slachtoffers en hun families, die zij in Guatemala zelf niet hebben gekregen.

+ We ontmoetten op het kantoor van EU-LAT Netwerk een advocate van de gevangengenomen magistrate Virginia Laparra.

+ Mijn inbreng met Powerpoint - Geschiedenis van Guatemala van presidenten Juan José Arévalo tot Bernardo Arévalo tijdens een debat in Leuven.

* We namen deel aan de activiteiten van de kerngroep van 11.11.11-Aalst en de jaarlijkse nationale 11- campagne.

* Deelname aan de verschillende digitale bijeenkomsten van de 4Pijler-beweging.

* (voor december) voorbereiding van 10 december, de Internationale Dag van de Mensenrechten. 'Defend the Defenders' (een cluster van vakbonden, NGO's en solidariteitscomités van verschillende landen, o.a. Guatemala) houden een actie tegen repressie en vervolging van de verdedigers van de mensenrechten in die landen.

* In Aalst werken we samen met:

- + de Nationale campagne van 111
- + Solidariteit is de Kunst
- + Guatemala stand op Casa del Mundo
- + Vredesloop